

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

190. Quid sint annatæ &c. unde invecæ, quibus beneficiis impositæ, & qualiter solvenda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

rii collatores beneficia illa tanquam non canonicè acq̄sita, & jure ipso vacantia conferre debeat juxta c. de multa. Sic enim expresse disponit Gregor. X. in cit. c. ordinarij. Laym. ibidem. in paraphrasi, per quem textum mandatur Ordinarijs (quo nomine hic veniunt, qui institutionem & destitutionem in beneficijs habent) ut ad istam dispensationem exhibendam districte compellant sub dicta pœna; & licet textus ille loquatur solum de retinente plures dignitates, Personatus, & beneficia curata; Concilium tamen Trident. sess. 7. c. 5. eandem constitutionem innovans expresse eam extendit ad alia quæcunque incompatibilia. Juxta quæ, dum juris præsumptio est contra possessionem, uti est in hoc casu retentionis plurium beneficiorum incompatibilium, cogi potest possessor ad exhibendam dispensationem (quidquid sit de eo, num ab Ordinario cogi possit ad exhibendum titulum, dum talis præsumptio non est, v.g. dum unum vel plura compatibilia possidet; de quo supra, ubi de possessione) Laym. loc. cit. n. 2. citans Archid. & Ancharan. in cit. c. ordinarij. Et sic, si possessor præfixo sibi tempore dispensationem illam non exhibeat, præsumitur injustè detinere, adeoque per sententiam privari, aut privatus declarari potest; & beneficium alteri conferri. Laym. cit. n. 2. juxta eisdem Cardin. & Anchar. Potest siquidem, dum notorium est, aliquem incurrisse ipso jure privationem beneficii, vel penam aliam, ordinarius Judex statueret tempus ad executionem afferendam; quam si non attulerit, absque alia sententia judicis sententia legis executioni mandari potest. Laym. cit. n. 1. citans Dominic. in c. cum secundum. de hereticis. in 6. & Alex. de Nevo. in c. pervenit. de appellat. Neque ad negandam hanc dispensationis ostensionem possessorem tueri se posse regulâ detriennali, eò quòd hæc regula non procedat in pluralitate beneficiorum ob titulum infectum (intellige præsumptivè, dum nimirum, quia præsumitur deesse dispensatio, quæ sola reddit talem titulum non infectum) tradit Castrop. sr. 13. de benef. d. 6. p. 2. §. 8. n. 13. de quo vide dicta aliàs de possessione triennali. Veruntamen ex his omnibus patet, in hoc casu non tam ob non ostensam dispensationem induci hanc privationem, & vacationem ipso jure istorum beneficiorum, quam jam inductam à jure ob retentionem istiusmodi incompatibilium.

Questio 189. An, & qualiter vacent beneficia ob non solutas Camera apostolica annatas?

Respondeo: beneficia, pro quibus solvenda annata, ob earum non solutionem vacare ipso jure, ex varijs Pontificum constitutionibus, ac præcipuè Pii II. quam postmodum confirmavit Innoc. VIII. in constitutione sua 3. de 13. Kal. Martij 1484. tradit Lott. l. 3. q. 20. à n. 126. occasione cujus cum varijs passim fordidissimè de his annatis loquantur, scripserintque plures valde injuriosè Sedi Apostolicæ, puta Cosmas Guimier in sua glos. ad pragmaticam sanctionem, tit. de annatis in principio. v. annatarum. existimans eas paulo ante tempora Joannis XXII. exigij captas ex fructibus cathedralium vacantium, & isto onere mox per Bonifac. IX. indifferenter omnibus beneficijs contra totius juris divini ac humani dispositionem impositas, adeoque earum usum simoniacum, Item Duarenius præ alijs audacior. de benef. l. 7. c. 3. aliique apud A-

zor p. 2. l. 7. c. 12. q. 1. & Lott. loc. cit. à n. 20. Hinc inquam sit

Questio 190. Quid sint annata &c. Unde invec̄ta, quibus beneficijs imposita, & qualiter solvenda?

Respondeo ad omnia breviter. Primò esse taxatam quantitatem aliquam fructuum, provenientium ex certis beneficijs primò anno vacationis vel obreptionis per modum vestigialis vel pensionis Papæ, vel Camera Apostolicæ solvi solitam & debitam; ita ferè ex Lott. cit. loc. n. 1. & Azor. cit. c. 12. sub initium.

2. Secundò: annatam hanc subrogatam loco decimæ, quæ olim in omnibus Christiani orbis provincijs colligebantur, ut notat Baron. ad annum 1156. ad finem. Lott. loc. cit. n. 23. Quod si verum, ut ait idem Lott. n. 24. necessariò sequitur, eam hodie deberi Papæ eodem jure, quo priùs illi debebatur decima vel reddecima, cum illa sit vis subrogationis, ut in eo, in quo non discrepant, subrogatum inducat naturam ejus, in cujus locum facta subrogatio. Ac proinde, si non jure divino positivo (quo summo sacerdoti in antiqua lege debita erat solvi decima decimarum à Levitis Numerorum c. 18.) ut sentit Cordubens. in tr. de annatis. apud Azor. loc. cit. §. tempore Sixti. & sentire visus Gamb. de offic. & potestat. leg. l. 1. n. 416. apud Lott. n. 25. saltem ex hoc jure divino scripto originem trahere. Azor. loc. cit. ex Eckio in Enchir. locor. communium, contra Luther. cit. de annatis. fatente annatam solvi Papæ juxta legis veteris institutum, idque non minus in recognitionem universalis dominij, quam in sustentationem Papæ ac Cardinalium egentium, ut Sarn. in præfat. reg. de valore. in 6. Mandol. in opusc. annales casus, casu 37. n. 167. aliique apud Lott. n. 26. hac secundariâ intentione non tollente primariam; nempe dictæ recognitionis. Lott. cit. n. 26. Item quemadmodum affluentia divitiarum in persona, cui debentur decimæ, nihil de necessitate & justitia solvendarum ei decimarum remittit, ita etiam eadem in Papa non impediunt; quòd minus pergant ei deberi ex justitiâ annata. Lott. n. 28. & 29. dicens sic optimè doceri à S. Tho. 2. 2. q. 87. a. 4. ad 3. Soto de just. l. 9. q. 4. a. 4. in fine. Moneta. de decimis. c. 9. n. 4. & 2.

3. Tertiò, quòd hinc sequitur, nullam in hac annatarum exactione committi nundinationem aut simoniam: Nam esto, sit simonia, dum aliquid pecuniæ exigitur pro collatione beneficii; esto, id etiam minime excusetur ex eo, quòd id, quod exigitur cedat pro industria & ministerio ministrorum; id tamen malè applicatur exactioni annatarum, cum essentia seu substantia simoniæ consistat in pacto & condicito ultra præexistentem obligationem; adeo ut actus collatoris ab objecto oblationis sibi factæ per collatarium moveatur quasi ex quadam negotiatione. Lott. n. 30. Annata verò non exigitur tanquam debita ex condicito, sed tanquam debita ex antecedenter jam exstante lege (quid ni enim Papa sicut ferre potest legem absque ulla labe simoniæ, aut quòd per hoc vendat spirituale pro temporalizant nundinationem exerceat; ut qui deinceps beneficium obreineat, fructus primi anni, vel eorum dimidiam partem solvat in subsidium hujus vel illius clerici, conventus regularis, hospitalis &c. ita etiam ferre possit legem, ut iidem fructus solvantur, vel potius reserventur in communem

munem aliam utilitatem. Azor. *loc. cit.* §. sanè) seu etiam debita ex natura rei; cum sit onus reale, hoc est, inunctum rei usque ab ejus origine, ut ideo, cum exigitur à proviso, non exigitur tanquam debitum aliquà personali obligatione ortà in ipsius collationis articulo (quamvis nil veter eo ipso articulo primitus sine ulla præexistente lege aut obligatione exigere seu reservare sibi, seu necessitatibus Curia sua partem aliquam fructuum, non præcisè necessariam ad sustentationem provisi, dum quotidie id facit in gratiam & commodum aliorum; imponendo beneficiis, quæ confert pensionem in subsidium indigentium clericorum aliorum, absque eo, quòd dicatur eam pensionem exigere vel imponere simoniacè pro ipsa collatione, seu tanquam pretium illius. Azor. *loc. cit.*) sed tanquam debitum reale fructibus ipsi primi anni impositum, ut Coraf. *de benef. p. 4. c. 4. n. 53.* Et cujus proinde exactio aperta sit, ex momento vacationis, ut Campegius *de annatis. n. 11.* Ad eòque jam pleno iterum beneficio provisu teneatur solvere annatam, tanquam onus reale fructuum sequens quemcunque possessorem. Lott. *à n. 34.*

4. Quartò: quod ex immediatè præcedente sequitur, nimirum quòd, cum annata sit onus reale fructuum, ad eam solvendam non teneri, qui fructus ex beneficio suo non percipit. Lott. *n. 39.* citans Monet. *de distribut. quotid. p. 4. q. 9. n. 43.* Unde etiam decretum apponi solitum in indultis alitque gratiis, quòd provisi teneantur intra 6. menses jura Camera, id est annatam, solvere, sub pœna resolutionis gratia; ita intelligendum, ut hi 6. menses inchoentur à die possessionis adeptæ, quo potuerunt fructus percipi. Lott. *num. 40.* citans Put. *decis. 327. l. 3.* Rotam in *Hispal. fructuum. 15. Maji. 1596.* Quin & propterea, dum sub narrativa intrusionis, eà verificatà, soleat indulgeri dilatio ad solvendum, donec depulso intruso possessionem fuerit affectus. Lott. *n. 41.*

5. Quintò: sed neque dum fructus beneficii usque adeo tenuis sunt, ut non excedant valorem 24. ducatorum de Camera, nullam solvendam esse annatam ex constitutione Pii V. 39. Lott. *n. 42.* nullamque etiam in hac re habendam rationem distributionum quotidianarum. Lott. *n. 42.* citans Gonz. §. 7. *proem. n. 66.* Monetam ubi ante *n. 25.* etiam si omnes redditus consistèrent in distributionibus. Lott. *n. 44.* Monet. *loc. cit. n. 29.* Quin & ipsis supplicibus (Executoribus literarum plerumque ad provisorum libitum deputatis) super hoc fides habeatur. Lott. *cit. n. 44.* Quamvis, cum plurimi non vererentur super hoc valore mentiendo fraudem facere annata; in vecta sit demum regula cancellaria 55. præcipiens exprimi valorem, sub pœna nullitatis gratia ipso facto incurrendæ. Lott. *n. 45.* citans Gonz. *15. m. 133.* Chok. *ad dictam regulam. n. 20.* in vecta quoque sic regula alia, nempe 22. præcipiens, verum valorem exprimi in unionibus sub pœna nullitatis unionis. Lott. *n. 48.* de cujus valoris exprimi necessitate, modo, probatione, videtarum regularum, vide fusè Lott. *à n. 51.*

6. Sextò: quòd iterum consequitur ex præcedentibus, si contingat plures vacationes ejusdem beneficii eodem anno fieri, notam duntaxat exigi annatam. Lott. *n. 107.* Unde si is, qui secundo loco providetur de tali beneficio, de hoc moneat officiales, hi còpèrtà solutione semel factà, per decessorem, ne prætextu exactiois hujus aliqua mora fiat expeditioni, notant à tergo literarum hæc ver-

ba: *pro annata nihil* Lott. *n. 108.* ex Mandof. *opusc. de annat. casu 371. n. 168.* Quin & si quis se intruserit in beneficium, & is annatam solverit (intelligitur de annatis concessis inferioribus Ecclesiis in vim statuti vel indulti Apostolici pro fabrica &c. Et mox, vel etiam post plures annos litis per canonice provifum dejiciatur, hic non cogatur de novo solvere annatam illam. Lott. *n. 109.* citans Rotam in *Hispal. Quintorum 27. Novembr. 1627.* quòd ipsum fusè prosequentem vide Lott. *ibid. n. seq.*

Quaestio 191. An, & qualiter per non expressum verum valorem vacent beneficia?

R. Espondeo: per dictam regulam Cancellaria, quæ est 61. Innocentii VIII. & 54. Pauli V. de exprimendo in impetrationibus valore vero beneficiorum, tam prius obtentorum, quam de novo obtinendorum ob malam expressionem valoris, seu ob non expressum verum valorem non inducitur vacatio illa beneficiorum præhabitorum, Sed nec ulla inducitur vacatio nova, sed simpliciter tantum resolvitur gratia de novo facta, sed impetratio illa secundi beneficii redditur nulla & irrita, & sic semper reservatur vacatio prior istius beneficii. Ità etiam, ut si in resignatione falsus valor sit expressus, nihil intelligatur vacare, sed jus illud, quòd prius erat apud resignantem, durare apud eundem. Lott. *l. 3. q. 20. n. 102.* citans Rot. *decis. 417. n. 1. & 2. p. 1. divers. Chok. ad dictam reg. nu. 17.* occasione tamen cujus,

Quaestio 192. Quando, & qualiter dictum valor exprimendus & justificandus?

1. R. Espondeo ad singula breviter: primò regula hæc locum non habet in collatione Ordinarii, sed tantum in gratiis Papæ, Legatorum, Cardinalium. Chok. *ad hanc regulam. n. 15.* citans Mandof. *ad regulam 22. q. 11. n. 3.* Paris. *de resign. l. 8. q. 9. n. 44.*

2. Secundò: locum non habet in Canoniciatibus Germania, & Hispaniæ, eò quòd hodie ex generali consuetudine & stylo curia Romanæ hi canonici rescribuntur omnes ad 24. ducatos, idque, ut videretur annata, & ità habent Concordata Germania; ut videre est apud Brandin. *super concordata Germania, notab. 2.* Ad idque solet clausula augendi & diminuendi in literarum expeditione, vel quòd verus valor, & vacationis modus habeantur pro expressis.

3. Tertiò: de cetero valor ille exprimendus est, etiam in beneficiis impetratis motu proprio; quæ olim tempore Innoc. 8. excipiebantur. Chok. *ibidem n. 14.* Lott. *cit. q. 20. n. 51.*

4. Quartò: in ordine ad reddendam gratiam nullam ità consideretur falsi valoris expressio, ut perinde sit, sive minor, sive major vero expressus sit. Chok. *n. 22.* citans Gurtier. *qq. canon. l. 2. q. 15. n. 76.* Crescent. *decis. 8.* de præbend. ac dicens sic servari de stylo Curia Romanæ, Et si enim, dum major vero expressus valor, indubitatò quoque Papa, & factilius quidè, concessurus fuisset beneficium, si valor verus minor expressus fuisset; quia tamen valor verus erat exprimendus, & valor ille sit pars gratia, & non causà solius demòstrationis adjectus (ut voluit Covar. *l. 1. variarum resolut. c. 20. n. 7.* & hinc gratiam in hoc casu non vitiori) sequitur, quòd gratia, etiam expresso majore valore, sit nulla & subreptitia. Chok. *n. 25.* qui etiam *n. 23.* ait, id procedere etiam, dum major valor expressus, citra quòd